

L'Elisendis de la Rovira

A la memòria del Salvi Viader
Valls (q. a. c. s.), amic caríssim.

De la petita fortalesa coneguda a Sant Hilari amb el nom de Casa de la Rovira i vulgarment amb el de Castell de Mascarbó, no s'en veuen més romanalles que un munt de pedra i un fossó al engir, que'l que hi passa prop amb prou feines se'n taliaia. Pel petit espai que ocupava, es veu que no era més que una torre rodona que tindria tres o quatre homens de guardia i que serviria solzament per comunicar la marina de Blanes i la Selva amb la Plana de Vich, per mitjà dels foguerons i fumades. Amb tot, el poble que sempre sab augmentar les coses i forjar-se-les grans, en la portalada del actual fossar, situat davant de la mota d'en Nis, i que correspongué a la primitiva Esglesia de Sant Hilari, hi ha vist la portalada del castell; i d'unes finestres lavorades del mas Auledes n'ha fet els llurs finestrals. Per arrodonir més el seu somni fins hi ha posat els seus marlets i torres, el seu pont llevadiç, la torre del homentatge, les seves carres esfereïdores plenes de cadenes, grillons i esturments de tortura de totes menes, sense oblidar la mina graonada que baixava fins a la pregonesa del Bach Mal. An en Gurb que es deia «Dominus de Castris de Solterra et de Domo de la Rovira», li ha donat el títol de comte: el de comtesa a la seva muller; i a les seves filles a les quines ha condecorat amb el pompós nom de princeses, no s'ha pas descuidat de voltar-les de dames, patges i donzelles, ni de memorar al trovaire de veu melodiosa que en les nits de lluna i de fosquetat fita la mirada a un dels motllurats finestrals desvetllava amb les seves armonioses troves a les bellíssimes Amaranta, Serena i Elisendis que en cambra guarnida de sederies brodades d'or i argent, ostentant el blasó del roc surmontat de la flor de lliri, dormien

davant de colgues perfumades el seu somni de roses.

Conta la tradició que l'Elisendis, qu'era la més petita de les tres germanes, era d'una formosor tan gran, que no eren pas solzament els jovincels qui es corprenien d'ella, sinò que tots els ulls es delitaven en les seves gràcies. Fins les tortres dolcíssimes diu que li eren amigues i sentien frissament de volar a la seva falda per joir el fregadiç d'aquelles mans tibones davant del seu pomall de seda. El seu cabell era una garba d'or que formant ondines li baixava per les espatlles, les quines, del tot cobria: El seu front, tenia l'albura de la neu acongestada i la serenor del cel blau: El seus ulls eren dos sols qu'expandien la claror de l'alba, surmontats d'unes celles que semblaven dibuixades per una ma tremolanta d'ardiment i d'amor: Les seves galtes eren la flor de la magranera tot just badada: La seva boca, que tenia tota la esclator de la dolçura, estotjava dues rengles de marfil brillejantes com la nacama de les conquilles: La seva veu era el vibrament d'una corda de psaltiri, i la seva ànima era una aromera celestial que tenia les delicades sentors i nedanesa del lliri d'aigua. No havien pas florit encara quinze primaveres des de el seu natalatge i en tota l'encontrada no's coneixia baró ni comte qui, en justes i torneigs no hagués homenatjat la seva formosura. En Campmany, en Rechs, en Palafolls, en Montsoriu, en Savassona i fins en Blanes, tots havien flectat el genoll davant d'ella, i tots l'havien proclamada senyora del seu cor, i regina dels seus tresors i riqueses. Emprò l'Elisendis era insensible a aquell esclat de galanes, perquè havia parat compte en la gentilesa del donzell d'Espinzeilla que sens l'enlluernor de tantes glòries esfumadisses li havia fet presentalla d'amor i d'una puresa nival qui, ull-presa i cor-ferida, rès li deien

els enlleits pretendents quan els encarava amb el que per ella era el primicer dels seus afectes. En el cel del seu amor, el d'Espinzeilla, era el sol que li trametia llum i vida, i ¡ai! si un dia el fat feia que no li pogués contar els seus sospirs d'enamorada, qui a les hores la morbidesa li xuclava les galtes i en els seus raonaments devenia com orada i folla.

El Pla de les Arenes era llavors una fageda immensa que gaudint encara tot el seu vigor de selvatgia s'encelava luxurianta copant tots els raigs del encès astre del dia, i tot el rou i magna que plovia el cel en les estiuenques matinades. Les fonts hi eren enciseres, singularment la Font del Ers que s'escorria rondinant la seva cançó eterna entre perfums de timons i maresselves. Allí solien fer-se trovadissos els dos enamorats quan ella, amb l'escusa de cercar herbes remeieres, hi devallava amb les seves donzelles a l'hora que'l sol donava el tom cap a la posta. Si s'en deien de mots dolços! De juris i de promeses ¡si s'en feien! a mentres els rossinyols i merles destriaven les primícies del seu repertori.

Un dia la malestrugança feu qu'el pare de l'Elisendis s'adonés de la cita dels dos enamorats, i des de aquella hora les portes del castell es barraren per sempre més per la filla del comte que, trista i anyorívola es decandia entre els cortinatges brodats de la seva cambra. El desconçolat jove cercà tots els mitjans per tenir noves de la seva estimada, emprò, els entrants al castell semblava que l'haguessin conjurat per un etern callament, i el servei seguia viaranys inconeguts i marrioles per mor d'esquivar enutjosos interrogatoris.

Al veí mas Roquer hi havia una vella que la brama deia que era estrellera, i entesa en l'art de fatilles i encantaries. A ella acudí alicaigut de tristança, el desventurat jove, i després de contar-li les penes que li tortura-